

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	15
1. Οικονομικές και Χρηματοπιστωτικές Κρίσεις.....	21
2. Χρηματοπιστωτικό Σύστημα.....	31
2.1. Ο Ρόλος και οι λειτουργίες των κεντρικών τραπεζών	31
2.2. Το Ελληνικό τραπεζικό σύστημα.....	34
3. Εννοιολογικό πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων	39
3.1. Εισαγωγικά στοιχεία	39
3.2. Οργανωτικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων	43
4. Θεσμικό πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων. Συνθήκη της Βασιλείας II	45
4.1. Επιτροπή Βασιλείας.....	45
4.2. Συνθήκη της Βασιλείας II.....	48
4.2.1. Πυλώνας I	51
4.2.2. Πυλώνας II.....	106
4.2.3. Πυλώνας III.....	108
4.3. Κριτική της Βασιλείας II.....	109
4.4. Εφαρμογή Βασιλείας II στην Ελλάδα.....	111
5. Ανάλυση και μέθοδοι αντιμετώπισης τραπεζικών κινδύνων	113
5.1. Κίνδυνοι χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	113
5.2. Κίνδυνος αντισυμβαλλομένου (Counterparty Risk)	116
5.3. Κίνδυνος συγκέντρωσης (Concentration Risk)	117
5.4. Κίνδυνος χώρας (Country Risk).....	119
5.5. Κίνδυνος φήμης.....	120
6. Πιστωτικός Κίνδυνος	121
6.1. Ορισμός Πιστωτικός Κίνδυνος (Credit Risk)	121
6.2. Χορηγήσεις-Διάκριση Χορηγήσεων	125
6.2.1. Εγγυητικές επιστολές	126
6.2.2. Ενέγγυες πιστώσεις.....	128
6.2.3. Ανοικτός αλληλόχρεος λογαριασμός	128
6.2.4. Αξιολόγηση χορηγήσεων	129

6.3. Υποδείγματα πιστωτικού κινδύνου.....	130
6.3.1. Ποσοτικά υποδείγματα	132
6.4. Σύγχρονα μοντέλα μέτρησης πιστωτικού κινδύνου και τιμολόγησης (Newer Models of Credit Risk Measurement and Pricing)	134
6.4.1. Πιθανότητα αθέτησης (μη αποπληρωμής) σε χρέος μιας περιόδου	134
6.4.2. Πιθανότητα αθέτησης σε οφειλή πολλών περιόδων	135
6.4.3. Παραγωγή ποσοστού θνησιμότητας πιστωτικού κινδύνου (Mortality Rate Derivation of Credit Risk)	136
6.4.4. Μοντέλα ρυθμισμένου κινδύνου επιστροφής του κεφαλαίου – RAROC (RAROC: Risk-Adjusted Return On Capital)	137
6.5. Πιθανοί κίνδυνοι χορηγήσεων.....	146
6.6. Ενδείξεις προβληματικών χορηγήσεων	149
6.7. Προτάσεις για τη διαχείριση κρίσεων σε επιχειρήσεις που παρουσιάζουν προβληματικές χορηγήσεις.....	152
6.8. Σχέδιο διαχείρισης κρίσεων.....	153
6.9. Παρακολούθηση χορηγήσεων	154
6.10. Θέματα ακινήτων	156
6.11. Υποθήκες-προσημειώσεις	159
6.12. Υπολογισμός απόδοσης δανείων.....	160
7. Κίνδυνος επιτοκίων.....	165
7.1. Εισαγωγικά στοιχεία	165
7.2. Κίνδυνος θέσης και εισοδήματος.....	166
7.3. Το Υπόδειγμα Ανοίγματος (Gap Analysis).....	173
7.4. Υπόδειγμα του χρόνου ως τη λήξη (Maturity Model).....	180
7.5. Το υπόδειγμα της μέσης διάρκειας αναμονής αξιών-ανοίγματος (Duration Gap)	182
8. Κίνδυνος Ρευστότητας (Liquidity risk)	187
8.1. Γενικές έννοιες	187
8.2. Ανάλυση ανοιγμάτων ρευστότητας.....	192
8.3. Εσωτερικά υποδείγματα υπολογισμού ρευστότητας (Liquidity at Risk Models-LaR)	199
8.4. Όρια Ρευστότητας.....	201
8.5. Δείκτες πρόγνωσης προβλημάτων ρευστότητας (Early Warning Indicators)	202

8.6. Σχέδιο αντιμετώπισης καταστάσεων κρίσης ρευστότητας (Contingency Funding Plan)	203
8.7. Βασικές αρχές διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας.....	207
9. Λειτουργικός κίνδυνος	209
9.1. Πλαίσιο λειτουργίας Λειτουργικού Κινδύνου	209
9.2. Πολιτική ασφάλειας, σχέδια επιχειρησιακής συνέχειας και ανάκαμψης από καταστροφή	216
10. Κίνδυνος αγοράς.....	217
10.1. Γενικές έννοιες.....	217
10.2. Αποτίμηση των μετοχών	223
10.3. Αξία σε Κίνδυνο (Value at Risk).....	226
10.4. Εύρεση VaR Αξιόγραφων Σταθερού Εισοδήματος	228
10.5. Ο κίνδυνος αγοράς (VaR) για χαρτοφυλάκια.....	229
10.6. Ιστορική προσομοίωση και προσομοίωση Monte-Carlo.....	230
11. Εισαγωγή στα Παράγωγα	233
12. Δικαιώματα Προαίρεσης (Options).....	237
12.1. Εισαγωγή στα Options.....	237
12.1.1. Ορισμοί και βασικά στοιχεία	237
12.1.2. Οι 4 βασικές θέσεις σε options και οι αποδόσεις τους	245
12.1.3. Αποδόσεις στη λήξη των βασικών θέσεων με υπολογισμό των premiums	248
12.1.4. Options Ευρωπαϊκού και Αμερικανικού τύπου.....	252
12.1.5. Ακάλυπτα και Καλυμμένα Calls	252
12.1.6. Τι επιλογές έχουν ο αγοραστής και ο πωλητής ενός Option?	252
12.2. Περισσότερα για τα Options	254
12.2.1. Εσωτερική Αξία, Αξία Χρόνου και Πρόωρη Εξάσκηση.....	254
12.2.2. Διαπραγμάτευση Δικαιωμάτων και Δίκαιη τιμή	260
12.2.3. Τα πιο δημοφιλή μοντέλα εύρεσης της δίκαιης τιμής δικαιωμάτων	270
12.2.4. Παράγοντες που επηρεάζουν την τιμή των options.....	277
12.2.5. Η φθορά από το πέρασμα του χρόνου (Time Decay).....	287
12.3. Αντιστάθμιση Κινδύνου με Options σε μετοχές.....	288
12.3.1. Hedging σε μετοχή αγοράζοντας δικαίωμα πώλησης (Protective Put).....	288
12.3.2. Hedging σε μετοχή πουλώντας καλυμμένο δικαίωμα αγοράς (Covered Call)	291

12.3.3. Αντιστάθμιση χρόνου: Στρατηγικές εισοδήματος (Income Strategies) με χρήση Options.....	294
12.3.4. Στρατηγική εισοδήματος: Πώληση out of the money puts σε μετοχή.....	294
12.3.5. Στρατηγική εισοδήματος: Πώληση καλυμμένων out of the money calls σε μετοχή.....	295
12.4. Τα Options Χρηματιστηρίων.....	297
13. Άνευ Όρων Προθεσμιακές Συμφωνίες.....	301
13.1. Προθεσμιακά Συμβόλαια (Forwards).....	301
13.1.1. Βασικοί Ορισμοί.....	301
13.1.2. Αποδόσεις των θέσεων σε forwards.....	304
13.2. Συμβόλαια Μελλοντικής Εκπλήρωσης (Futures).....	305
13.2.1. Futures: Η τυποποίηση των προθεσμιακών συμβολαίων.....	305
13.2.2. Η τιμή των futures.....	308
13.2.3. Αγοραπωλησίες (Trading) σε futures.....	309
13.2.4. Αγοραπωλησίες σε futures μετοχών ή Αγοραπωλησίες σε μετοχές? Τι συμφέρει περισσότερο;.....	312
13.2.5. Η Δίκαιη Τιμή (Fair Value) των futures και των forwards.....	314
13.2.6. Η έννοια της βάσης (Basis) ενός future.....	317
13.3. Αντιστάθμιση κινδύνου με futures μετοχών.....	318
13.3.1. Αντιστάθμιση κινδύνου με πώληση futures μετοχής (short hedge).....	319
13.3.2. Αντιστάθμιση κινδύνου με αγορά futures μετοχής (long hedge).....	320
13.3.3. Αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης με futures μετοχής.....	322
14. Παράγωγα Προϊόντα σε Δείκτες.....	325
14.1. Futures σε Δείκτες.....	325
14.2. Options σε Δείκτες.....	329
14.3. Αντιστάθμιση κινδύνου με χρήση Παραγώγων σε Δείκτες.....	330
14.3.1. Ο συντελεστής beta ενός χαρτοφυλακίου.....	331
14.3.2. Hedging σε χαρτοφυλάκιο με futures σε δείκτη.....	331
14.3.3. Hedging σε χαρτοφυλάκιο με options σε δείκτη.....	334
15. Η Ελληνική Χρηματιστηριακή Αγορά Παραγώγων.....	339
15.1. Σύστημα συναλλαγών και εκκαθάρισης.....	339
15.1.1. Οργάνωση και η υποστήριξη συναλλαγών επί παραγώγων στην Ελλάδα.....	339
15.1.2. Η Ανώνυμη Εταιρεία ΕΤ.Ε.Σ.Ε.Π.....	340
15.1.3. Το Περιθώριο Ασφάλισης (margin) και η Εκκαθάριση Συναλλαγών (clearing).....	341

15.2. Μέλη Χ.Α και μέλη ΕΤ.Ε.Σ.Ε.Π	344
15.2.1. Κατηγορίες μελών Χ.Α. σχετικά με τα παράγωγα προϊόντα	344
15.2.2. Κατηγορίες Μελών ΕΤ.Ε.Σ.Ε.Π	345
16. Futures σε Ομολογίες	347
16.1. Εισαγωγή στα Futures σε Ομολογίες (Bond Futures)	347
16.1.1. Η ιδιομορφία των futures σε ομολογίες	347
16.1.2. Ο μαθηματικά λογικός τρόπος αντικατάστασης ομολογιών	349
16.2. Futures ομολογιών στο Χ.Α	352
16.2.1. Το υποκείμενο εργαλείο και η λίστα ομολογιών προς παράδοση	352
16.2.2. Παρουσίαση τιμών (quoting) των futures ομολογιών και κλείσιμο θέσεων.	352
16.2.3. Η διαδικασία καθημερινής αποτίμησης και η EDSP	353
16.2.4. Η διαδικασία παράδοσης στη λήξη του future και το Ποσό Τιμολογίου.....	354
16.2.5. Ο τύπος υπολογισμού του Ποσού Τιμολογίου	356
16.2.6. Η φθηνότερη προς παράδοση (CTD) ομολογία	358
16.2.7. Το ουσιαστικό υποκείμενο εργαλείο του future ομολογίας.....	360
16.2.8. Η θεωρητική τιμή του future ομολογίας.....	361
16.2.9. Το αβαντάζ ποιότητας και το αβαντάζ χρόνου παράδοσης του πωλητή σε futures ομολογιών	362
16.3. Αντιστάθμιση κινδύνων με futures ομολογιών με τη μέθοδο του Συντελεστή Μετατροπής	362
16.3.1. Αντιστάθμιση της αναμενόμενης CTD ομολογίας	363
16.3.2. Αντιστάθμιση τυχαίας ομολογίας.....	365
16.3.3. Μερική αντιστάθμιση ομολογίας. Μεταβολή επιτοκιακής ευαισθησίας.....	368
16.3.4. Αδυναμίες στην αντιστάθμιση ομολογιών με χρήση futures.....	371
16.3.5. Μνημονικοί κανόνες	372
17. Παράγωγα Προϊόντα σε Συνάλλαγμα	375
17.1. Συναλλαγματικές Ισοτιμίες και η Παγκόσμια Αγορά Συναλλάγματος	375
17.1.1. Συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ νομισμάτων (exchange rate)	375
17.1.2. Η αγορά FOREX.....	377
17.1.3. Θέσεις long και θέσεις short στο FOREX	378
17.2. Forwards και futures συναλλάγματος.....	379
17.2.1. Forwards συναλλάγματος	379
17.2.2. Futures συναλλάγματος.....	381
17.2.3. Απόδοση στη λήξη και απόδοση από κλείσιμο θέσης.....	382
17.2.4. Η δίκαιη τιμή των forwards και των futures συναλλάγματος.....	384

17.3. Αντιστάθμιση συναλλαγματικού κινδύνου	385
17.3.1. Παράδειγμα αντιστάθμισης επιτοκιακού κινδύνου με forward συναλλάγματος	386
17.3.2. Παράδειγμα αντιστάθμισης επιτοκιακού κινδύνου με futures συναλλάγματος	387
18. Συμβόλαια Ανταλλαγής Χρηματικών Ροών (Swaps)	389
18.1. Swaps επιτοκίου: Αντιστάθμιση Κινδύνου και όχι μόνο.....	390
18.1.1. Παράδειγμα αντιστάθμισης επιτοκιακού κινδύνου.....	390
18.1.2. Παράδειγμα εκμετάλλευσης του συγκριτικού πλεονεκτήματος δανεισμού	391
18.2. Οι Διαπραγματευτές Swap (Swap Dealers) και ο πιστωτικός κίνδυνος (credit risk).....	393
18.2.1. Τι είναι οι Διαπραγματευτές Swap (Swap Dealers)	393
18.2.2. Η αναγκαιότητα των swap dealers: Ευελιξία στις συναλλαγές και ανάληψη πιστωτικού κινδύνου.....	394
19. Παράγωγα Προϊόντα στην πράξη	397
20. Ερωτήσεις Κατανόησης και Εξάσκησης	407
Βιβλιογραφία	441